

متن پرسش

سلام علیکم: استاد یکی از جلسات دوستان سها را که حضرتعالی در کانال متذکر شده بودید گوش دادم با موضوع فلسفه و آینده دینداری، تمام تلاش میزبان جلسه جناب حاج آقا نجاتبخش توضیح این مطلب بود که فلسفه کمک می‌کند ما امور را به صورت رخداد تاریخی نگاه کنیم نه واقعه طبیعی، آنچه به نظرم رسید این است که آنچه که باعث به دست آمدن این نگاه تاریخی می‌شود نه مطلق فلسفه بلکه فلسفه هایدگر آن هم بیشتر با خوانش فردیدی چنین دستاوردی دارد، نمی‌توانم درک کنم فلسفه مشاء یا اشراق یا حتی حکمت متعالیه یا دکارت و کانت و... چگونه به چنین نتیجه ای منجر می‌شود، (شاید بتوان گفت از آنجا که در تفکر هایدگر اساس متافیزیک بر انحراف ماهیت بینی به جای وجود بینی استوار است نباید از آن انتظاری داشت، البته در مورد حکمت متعالیه که نوعی رویگردانی از این انحراف است شاید بتوان به گونه ای دیگر بحث کرد)، و اینکه این تنها نتیجه تفکر فلسفی (البته از نوع هایدگری) است؟ - اگر برای تفکر نوع قائل باشیم یک تقسیم بندی که می‌توان داشت تفکر دینی و تفکر فلسفی باشد. خواستگاه تفکر دینی فطرت و قلب است و منشا آن حضور است نه عقل و هر چه انسان کمتر دچار حجابهای پوشاننده فطرت باشد بیشتر پذیرا و اهل این تفکر می‌شود، این تفکر خود باعث شکوفایی هر چه بیشتر عقل می‌شود یعنی محاط بر آن است نه در عرض آن، این تفکر هم نگاه توحیدی به انسان می‌دهد و هم نگاه تاریخی بر بستر آن توحید، در شرایط وجود حجابهایی مانند مدرنیته و علم جدید بر فطرت انسان که نتیجتاً باعث کم نور شدن تفکر دینی می‌شود یکی از ابزارهایی که کمک می‌کند به رفع بعضی از این حجب، تفکر فلسفی است که در عمومیت خود می‌تواند کمک کند به خودآگاهی نسبت به این حجب و نیز نظر به وجود و مبدا و معاد...، و به نظر می‌آید در تاریخ شکوفایی تفکر شاعرانه دینی، زیاد جایی برای تفکر فلسفی نیست.

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: متذکر نکات خوبی شده‌اید و اتفاقاً همان‌طور که می‌فرمایید هایدگر با توجه به غیاب «وجود» در فلسفه ارسطویی به فلسفه‌ای نظر دارد که انسان را وجوداً نزد خود حاضر می‌کند و از این جهت ما را با نوعی معرفت نفس به صورتی خاص نزدیک می‌کند و در فلسفه صدرها هم می‌توان به صورتی وسیع‌تر متوجه چنین حضوری شد و از این جهت جناب صدر، بحث نفس ناطقه را از طبیعیات به الهیات منتقل کردند. عرایضی تحت عنوان «راز طلوع بشر جدید و نسبت آن با اصالت وجود در حکمت متعالیه»

است ما را متوجه جایگاه تاریخی حکمت متعالیه در نسبت با توحید قرآنی بگرداند. موفق باشید

<https://lobolmizan.ir/sound/۱۳۹۸?mark=%D8%B1%D8%AF%D8%B2> شده که امید